

BERGEN
KOMMUNE

Forventinger til Arkitektur i Bergen

Innspill til muligheter med nye formålsbygg på Dokken

Maria Molden, Byarkitekt Bergen kommune

Dokken seminar 16.04.21

Arkitekturens

BETYDNING

God arkitektur handler om mennesker

Accordia Living, Cambridge.
Illustrasjon: Feilden Clegg Bradley Studios/Alison Brooks Architects/Maccreanor Lavington

BERGEN
KOMMUNE

Hvert bygg er vesentlig for byutviklingen

BERGEN
KOMMUNE

Rom som stimulerer til aktivitet

Nye Ny-Krohnborg skole. Illustrasjon: Arkitektgruppen CUBUS

BERGEN
KOMMUNE

Rom som gir gode sammenhenger

Co-housing Vienna - Wohnprojekt Wien. Illustrasjon: Hertha Hurnaas

BERGEN
KOMMUNE

Institusjoner som gir identitet

Høgskulen på Vestlandet, HLM arkitektur. Illustrasjon: Pål Hoff

BERGEN
KOMMUNE

Rom som inspirerer til å være aktiv og deltakende

Paviljongen i Nygårdsparken, TAG Arkitekter.

BERGEN
KOMMUNE

arkitektur som

VERKTØY

BYENS SÆRPREG

Torgallmenningen i Bergen

BERGEN
KOMMUNE

ROLLE I REGIONEN

Høgskulen på Vestlandet. Illustrasjon: Pål Hoff / HLM Arkitektur

BERGEN
KOMMUNE

KULTURBYEN BERGEN

MEDIEBYEN BERGEN

Media City Bergen. Illustrasjon: MAD arkitekter

BERGEN
KOMMUNE

NÆRINGSBYEN BERGEN

Finanshuset Jonsvoll Foto og arkitekt Arkitektgruppen Cubus

BOLIGBYEN BERGEN

1912 boligprosjekt TAG arkitekter

BERGEN
KOMMUNE

GÅBYEN BERGEN

ARKITEKTUR SOM VERKTØY FOR Å NÅ VÅRE MÅL OG STYRKE VÅRE TJENESTER

Vinnerforslag Torget–Bryggen-konkurransen – Mot Vågen.
Illustrasjon: Asplan Viak, Rodeo, Sanden + Hodnekvam, Zenisk, Studio Holmedal

BERGEN
KOMMUNE

HAVBYEN BERGEN

Med arkitektur som verktøy.

BERGEN
KOMMUNE

- For økt kvalitet i byutviklingen
- For å nå våre samfunns mål og
- For styrke våre tjenester

BERGEN
KOMMUNE

Arkitektturn vi bygger betyr noe for byen og for brukeren
Kommune skal sikre at det som kommer på dokken blir bra for
byutviklingen og
Statsbygg skal sikre at det som bygges for HF og F.dir sikrer at
de kan levere de tjenestene som de skal

Byen trenger Formålsbyggene og formålsbyggene trenger byen

Hva er sammenfallende for begge deler
At vi bygger attraktive steder for mennesker
Steder som er vakker og særpregede som gir tilhørighet og
stolthet
Og bygg og uteområder som er inkluderende og grønne for å gi
livskvalitet og bærekraft
Slik det vi legger til grunn de forventninger vi har til arkitektur i
Bergen

Arkitekturens betydning

ARKITEKTUR

BERGEN

ARKITEKTUR- OG BYFORMINGSSTRATEGI FOR BERGEN

vedtatt i Bergen bystyre 20 juni 2019

INKLUDERENDE

VAKKER

ARKITEKTUR
SOM VERKTØY

SÆRPREGET

GRØNN

05

VITALT BYLIV
PÅ BAKKEPLAN

06

SOSIALT
BÆREKRAFTIGE
NABOLAG

INKLUDERENDE

01

HELHETLIG
UTFORMING

02

ESTETISK
OPPLEVELSE

VAKKER

ARKITEKTUR
SOM VERKTØY

SÆRPREGET

03

SAMSPILL
BY OG LANDSKAP

04

BYMIJØER MED
EGENART

GRØNN

07

LAV ENERGI- OG
RESSURSBRUK

08

ENDRINGSDYKTIG
BY

Hensikten med arkitekturstrategien

EN PLATTFORM FOR SAMSKAPING

Som konkretiserer hva Bergen kommune mener med god arkitektonisk utforming i PBL 29-1 og tydeliggjør bakgrunnen for kommunens skjønn som tillegges i 29-2

«Slik vil strategien fungere som en forutsigbar felles plattform og diskusjonsgrunnlag i utviklingen, vurderingen og godkjenningen av prosjekter.»

Hensikten med arkitekturstrategien er å:

- bidra til å nå kommunens samfunns mål i KPS
- bidra til fortetting med kvalitet og særpreg
- styrke arkitektonisk kvalitet i kommunale bygg og byrom
- være et utfyllende verktøy til KPA § 8 Byform og arkitektur
- fungere som veileder for vurdering av arkitektonisk kvalitet i saksbehandling
- bidra med gode eksempler

Forankring i KPA

KPA 2018–2030

§ 8 ARKITEKTUR OG BYFORM (PBL § 11-9 NR 6, JF. § 29-2)

8.1 ARKITEKTUR- OG BYFORMING

8.1.1 Gjeldende arkitektur- og byformingspolitikk skal være premissgiver for planlegging og den arkitektoniske utformingen, av alle nye tiltak.

8.2 GENERELLE KRAV

8.2.1 Nye tiltak skal fremme opplevelsen av stedets egenart og tilføre bymiljøet nye kvaliteter.

8.2.2 Sammenhengende blågrønne strukturer, allmenninger, byrom og offentlig tilgang til sjø og vassdrag skal være de overordnede prinsippene for bystrukturen.

8.2.3 Ny byutvikling skal planlegges i en menneskelig skala, med et finmasket byromsforløp der menneskets opplevelse fra gateplan gir premisser for bygningsutformingen.

8.2.4 Utforming av byrom og bygninger skal ivareta sammenheng med omkringliggende landskap, stedets historiske strukturer og kulturminner.

8.2.5 Bergen skal utvikles som en gåby, med gode lokalsentre, offentlige møtesteder, og mest mulig av hverdagens behov innenfor gang-/sykkelavstand fra boligen. Det skal sikres sammenhengende og attraktive gang- og sykkelforbindelser.

8.2.6 Det skal sikres kvalitet i arkitektur og byromsform. Det skal legges vekt på nytenking og innovasjon for bygninger og byrom med viktige allmenne funksjoner.

8.2.7 Nye tiltak skal tilrettelegge for variasjon i det arkitektoniske uttrykket, innenfor rammen av en tydelig helhetsskarakter.

8.2.8 Byrom og grønnsstruktur skal planlegges for allsidig aktivitet, med grønne kvaliteter og bruk av vann.

8.2.9 Nye byggetiltak skal ha god terrengtilpassning med minst mulig bruk av store skjæringer, fyllinger og muret.

8.3 STEDSANALYSE

8.3.1 Det skal utarbeides en innledende stedsanalyse før oppstartsmøte for reguleringsplaner i sone 1-3, og for tiltak som søkes unntatt fra plankrav i henhold til § 3.3.1.

Utdrag fra planbestemmelser og beskrivelse, KPA 2018–2030:

MÅLSETTING

Bergens byskikk skal ligge til grunn for ny byutvikling.

Det betyr en tett by der naturlandskap, kulturhistorie og allmenninger gir grunnlag for en finmasket byromstruktur med kvalitet og identitet.

STEDETS EGENART

Retningslinjer til pkt. 8.2.1:

I vurderingen av det enkelte «stedets egenart» skal følgende forhold vurderes:

- Viktige landskapselementer
- Historiske særtrekk, som ferdselsårer, møteplasser, allmenne bygninger
- Romlige sammenhenger – Eksisterende bygningsstruktur og bygningsform
- Kulturminner – Funksjoner eller målpunkt som er viktige for stedet (møteplasser, idrettsanlegg, kulturtilbud).

STEDSANALYSE

fra planbeskrivelse, s. 18:

Analysen skal sikre en sammenhengende byromsstruktur og gi premisser for hovedgrepet for nye byggetiltak

Analysen skal bestå av fem hovedtema som leder frem til en anbefaling med løringer for prosjektet:

- Oversikt
- Landskap og historie
- Kommunikasjon og målpunkt
- Bebyggelse
- Bo- og bymiljøutfordringer

Se vedlegg «Veileder for innledende stedsanalyse».

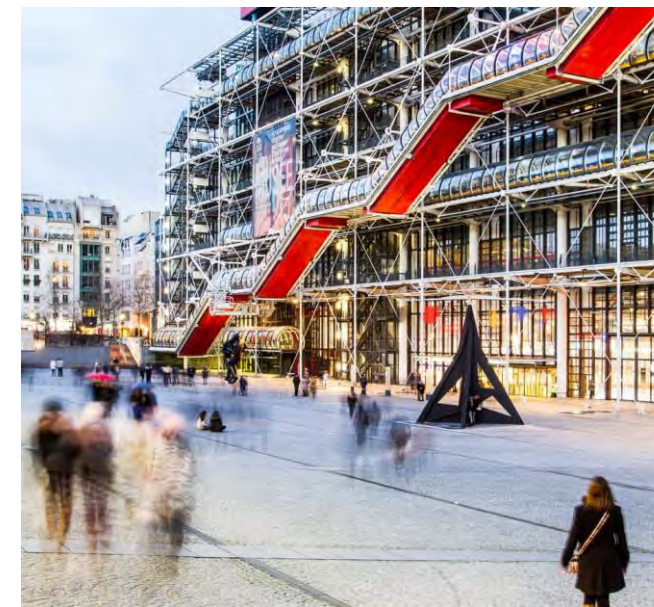

Forventinger til Arkitektur i Bergen

Innspill til muligheter med nye formålsbygg på Dokken

Maria Molden, Byarkitekt Bergen kommune

Dokken seminar 16.04.21

Byarkitekten setter fokus på mulighetene i arkitekturen for å nå våre samfunns mål

BERGEN
KOMMUNE

Eksempler på arkitektur som utløser resurser i folk

Rehabiliteringssenteret for kreftpasienter i København, Nord architects

BERGEN
KOMMUNE

Rehabiliteringssenteret for kreftpasienter i København, Nord architects

Rehabiliteringssenteret for kreftpasienter i København, Nord architects

ARKITEKTUR

Forbilledlig og nyskapende arkitektur skal styrke Bergens egenart og attraktivitet både lokalt og internasjonalt, ved at hvert enkelt bygg og byrom bidrar til:

EN VAKKER OG SÆRPREGET BY SOM GIR STOLTHET OG TILHØRIGHET

- ▶ **En by med historisk dybde.** Bergens sterke byplantradisjoner og rike arkitekturarv har gitt en by i menneskelig skala. Byens egenart skal styrkes gjennom forbilledlig arkitektur som løfter de enkelte steders kulturminneverdier, ivaretar byens samspill med landskapet, og skaper nye kvaliteter som neste generasjon kan være stolt av. Bergens tradisjon for visjonære byplangrep skal videreføres ved å planlegge fortetting i bydeler og transformasjonsområder ut ifra helhetlige bykonsepter som grunnlag for utforming, karakter og identitet.
- ▶ **Et attraktivt regionsenter.** Bergen er et sterkt senter i regionen og bærer en nasjonal rolle for kultur-, kunnskaps- og næringsutvikling. Byens tydelige identitet som kulturby, universitetsby og maritim by skal styrkes gjennom forbilledlig arkitektur for disse viktige funksjonene. Disse skal plasseres og utformes slik at de er integrert i den eksisterende og planlagte bystrukturen, og styrker eksisterende klyngemiljøer og Bergens sentrum som helhet. Bykjernen skal styrkes som regionens primære handelsdestinasjon, ved å skape attraktive lokaler på gateplan for et mangfold av ulike næringer.

EN INKLUDERENDE OG GRØNN BY SOM GIR LIVSKVALITET OG BÆREKRAFT

- ▶ **En gåby med særlig høy bokvalitet.** Ny arkitektur skal bidra til gåbyen ved å tilrettelegge for et vitalt byliv på gateplan, med arkitektur som gir økt opplevelseskvalitet for fotgjengere. Arkitektur skal bidra til sosialt bærekraftige nabolag med høy bokvalitet for alle. Det skal stimuleres til innovasjon i boligsektoren, som viser nye måter å bo godt på, som gjør det lett å leve bærekraftig, og som tilrettelegger for en god og trygg hverdag for barnefamilier i tette byomgivelser. Nye boligområder skal planlegges med variasjon i boligtyper. Boligbebyggelse skal knyttes opp mot blågrønne strukturer og uterom som integrerer vegetasjon og vann.
- ▶ **Offentlige bygg og byrom som skaper byliv og tilhørighet.** Offentlige funksjoner er viktige elementer for byliv og tilhørighet til nærmiljøet. Bergen kommune skal være forbilledlig ved å utforme offentlige bygg og byrom slik at potensialet for positiv virkning på nærmiljøet utnyttes til det fulle. Skoler, sykehjem og barnehager skal fremstå som integrert i det lokale bymiljøet, tilby inkluderende møteplasser og stimulere til byliv. Allmenninger skal videreutvikles som vitale og demokratiske byrom, også i bydels- og lokalsentre.

KPA 2018–2030 punkt 8.1.1: Gjeldende arkitektur- og byformingspolitikk skal være premissgjiver for planlegging og den arkitektoniske utformingen, av alle nye tiltak.

ÅTTE PRINSIPPER FOR ARKITEKTONISK UTFORMING AV BYGG OG BYROM I BERGEN

VAKKER

01

HELHETLIG UTFORMING

Utform bygg og byrom ut fra en samlende idé som løser flere oppgaver og skaper merverdi

02

ESTETISK OPPLEVELSE

Skap rom som stimulerer, inspirerer og beriker våre sanselige og romlige opplevelser

SÆRPREGET

03

SAMSPILL MELLOM BY OG NATUR

Styrk koblingen mellom bebyggelse og landskap, og bruk vegetasjon og vann som en ressurs

04

BYMILJØER MED EGENART

Bygg videre på stedets unike kvaliteter og kulturminneverdier, og utform identitetsskapende bygg og byrom

INKLUDERENDE

05

VITALT BYLIV PÅ BAKKEPLAN

Utform bebyggelse slik at den stimulerer til aktiv bruk av gater og byrom, og øker opplevelseskvaliteten for fotgjengere

06

SOSIALT BÆREKRAFTIGE NABOLAG

Skap bygg og byrom som gir alle mulighet til å være aktive deltakere i fellesskapet, og som stimulerer til sambruk

GRØNN

07

LAV ENERGI- OG RESSURSBRUK

Velg innovative og helhetlige energi- og klimaløsninger som gir høy arkitektonisk og miljømessig kvalitet

08

ENDRINGSDYKTIG BY

Planlegg for et klima og samfunn i endring ved å prioritere fleksible løsninger og optimalisere arealbruk

Stedet og sammenhenger
Tydelig profilert bygg som
gir karkater og tydelighet
Utnytter potensialet i stedet

02

NY ARKITEKTUR SKAL GI EN

ESTETISK OPPLEVELSE

PRINSIPP FOR
UTFORMING*Skap rom som stimulerer, inspirerer og beriker
våre sanselige og romlige opplevelser*

Detaljer og forhold til
mennekse

03

NY ARKITEKTUR SKAL GI ET GODT

SAMSPILL MELLOM BY OG NATUR

PRINSIPP FOR
UTFORMING

*Styrk koblingen mellom bebyggelse og landskap,
og bruk vegetasjon og vann som en ressurs*

Havnen utsikten
generasjonense hus og
lanternen
Lager et snitt og en mulighet
her

04

NY ARKITEKTUR SKAL BIDRA TIL

BYMILJØER MED EGENART

PRINSIPP FOR
UTFORMING

Bygg videre på stedets unike kvaliteter og kulturminneverdier, og utform identitetsskapende bygg og byrom

Havnen utsikten
generasjonense hus og
lanternen
Lager et snitt og en mulighet
her

05

NY ARKITEKTUR SKAL STIMULERE TIL ET

VITALT BYLIV PÅ BAKKEPLAN

PRINSIPP FOR
UTFORMING*Utform bebyggelse slik at den stimulerer til aktiv bruk av gater og byrom, og øker opplevelseskvaliteten for fotgjengere*

06

NY ARKITEKTUR SKAL BIDRA TIL

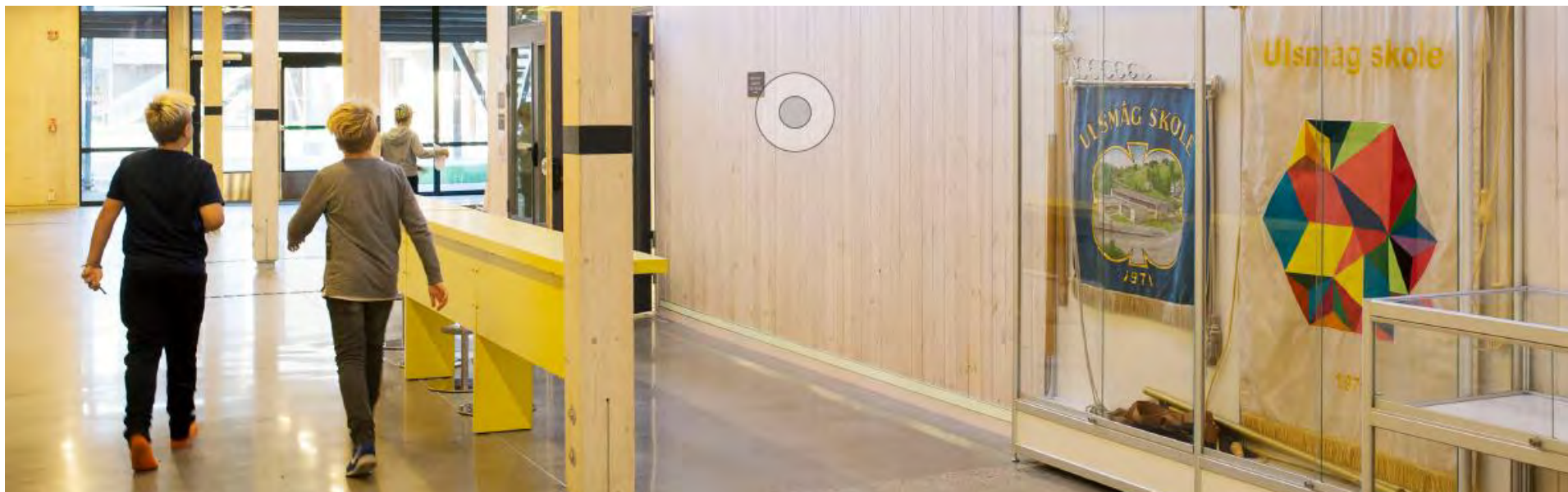
SOSIALT BÆREKRAFTIGE NABOLAG

PRINSIPP FOR
UTFORMING*Skap bygg og byrom som gir alle mulighet til å være aktive deltakere i felleskapet, og som stimulerer til sambruk*

07

NY ARKITEKTUR SKAL BIDRA TIL

LAV ENERGI- OG RESSURSBRUK

PRINSIPP FOR
UTFORMING*Velg innovative og helhetlige energi- og klimaløsninger som gir høy arkitektonisk og miljømessig kvalitet*

08

NY ARKITEKTUR SKAL BIDRA TIL EN

ENDRINGSDYKTIG BY

GRØNN

PRINSIPP FOR
UTFORMING

Planlegg for et klima og samfunn i endring ved å prioritere fleksible løsninger og optimalisere arealbruk

32

BERGEN
KOMMUNE

Byarkitekten setter fokus på mulighetene i prosjektene for å nå våre samfunns mål

BERGEN
KOMMUNE

TAKK FOR MEG!

HER FINNER DERE ARKITEKTUR STRATEGIEN mm

www.bergen.kommune.no/byarkitekten

www.bergen.kommune.no/arkitektur-i-bergen

www.facebook.com/byarkitektenibergen

www.instagram.com/byarkitektenibergen

TIL ALLE SO

ategien er at
alt verktøy for
ker, særpreget,
fi kaller denne

estlandet. Foto: Pål Hoff.

tydning for oppvekst

BERGEN
KOMMUNE

Snakk

A
II

ng for oppvekst

BERGEN
KOMMUNE

Snakke om arkitekturens betydning for oppvekst

Accordia Living, Cambridge.

Illustrasjon: Feilden Clegg Bradley Studios/Alison Brooks Architects/Maccreanor Lavington

BERGEN
KOMMUNE

Generasjonenes hus i Århus?

Accordia Living, Cambridge.

Illustrasjon: Feilden Clegg Bradley Studios/Alison Brooks Architects/Maccreanor Lavington

BERGEN
KOMMUNE

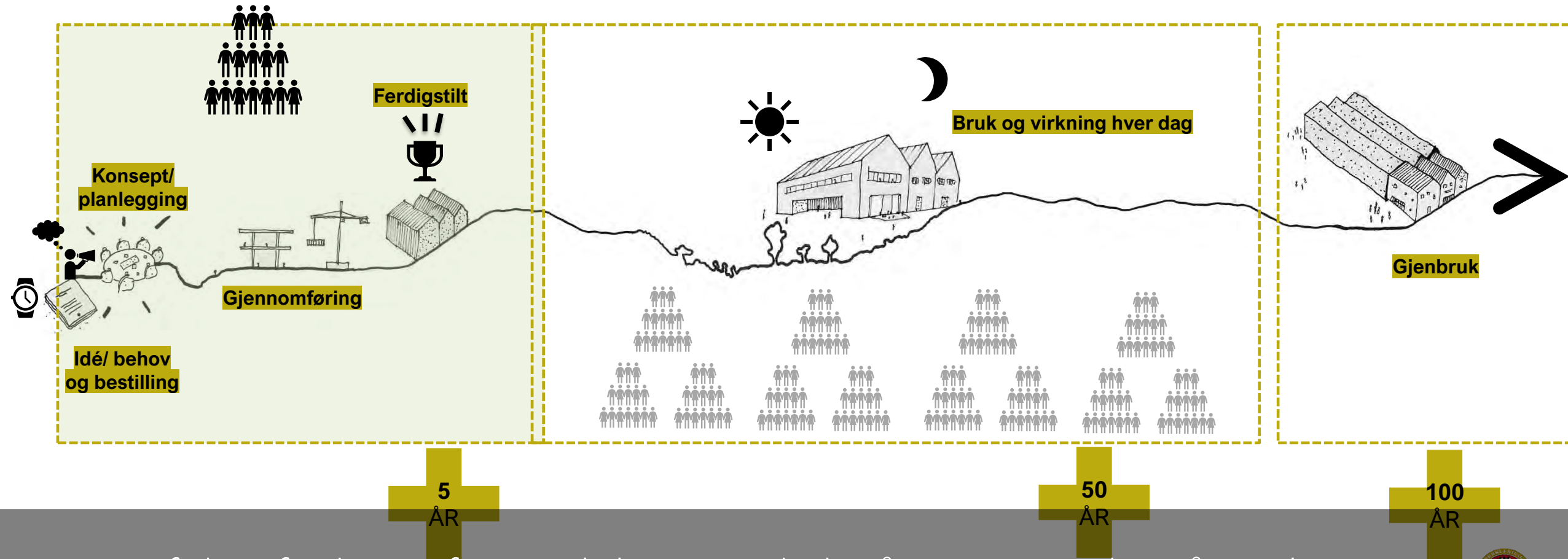

S

BERGEN
KOMMUNE

ARKITECTURENS LANGSIKTIGE BETYDNING

Dreie fokus fra byggefasen til det som skal stå igjen og virke på oss lenge

